

VLADIMIR NABOKOV

*Lucruri
transparente*

Traducere din limba engleză și note
de Anca-Gabriela Sîrbu

POLIROM
2020

Se făceau ample lucrări de construcție în împrejurimile localității Witt, lăsând răni adânci și mult noroi pe coastele dealului unde i se spusese că va găsi vila Nastia. Chiar în apropierea ei locul era ceva mai curat, creând o oază de liniște într-o zonă dominată de zornăială și zăngăneală, de noroaie și utilaje. O mică prăvălie licărea printre magazinele așezate în semicerc în jurul unui scoruș de curând plantat, la baza căruia se ivise deja gunoiul : o sticlă goală aruncată de un muncitor, un ziar italianesc. Simțul orientării deja nu-l mai ajuta pe Person, dar îl îndrumă o femeie care vindea mere la o tarabă așezată în apropiere. Un câine mare și alb începu să țopăie afectuos pe lângă el, într-un mod nu tocmai plăcut, iar femeia chemă animalul înapoi la ea.

Urcă pe o potecă asfaltată, destul de abruptă, mărginită de un zid alb peste care se vedeau vârfuri de brad și molid. O poartă cu grilaj ducea spre o școală sau o tabără.

De dincolo de zid răsunau glasuri de copii la joacă și tot de acolo zbură un fluturaș de badminton care ateriză la picioarele lui Hugh. El nu-i dădu nici o atenție, nefiind genul de om care să ridice de pe jos lucruri destinate unor necunoscuți – o mănușă, o monedă.

Ceva mai departe, zidul se întrerupea și de acolo pornea un grup de trepte care duceau până la ușa unui bungalow văruiat în alb purtând denumirea „Vila Nastia“ scrisă cu litere de mână. Așa cum se întâmplă adesea în scrierile lui R., „nimeni nu răspunse la sunețul clopoțelului“. Hugh observă pe o latură a verandei câteva trepte ce coborau (după ce urcase atâta prostește!) spre umezeala înțepătoare a tufelor de merișor. Scările îl duseră în spatele vilei, în grădină. La capătul unei peluze mici se găsea o piscină doar pe jumătate construită și acoperită cu scânduri, iar în mijlocul peluzei se lăfăia la soare, pe un șezlong, o femeie corpolentă între două vârste, cu picioare de un roz bolnăvicios unse cu cremă. Un exemplar, fără îndoială același, din *Chipuri* etc., ediție broșată, în care era vârâtă pe post de semn de carte o scrisoare (pe care bine ar fi ca Person al nostru să nu o recunoască) se odihnea peste costumul de baie dintr-o singură piesă în care

fusesse înghesuit trupul masiv al respectivei doamne.

Madam Charles Chamar, *née* Anastasia Petrovna Potapov (un nume cât se poate de respectabil pe care răposatul ei soț îl pronunța „Patapouf”), era fiica unui negustor de vite înstărit care emigrase împreună cu familia sa din Riazan, prin Harbin și Ceylon, în Anglia, imediat după revoluția bolșevică. Învățase de mult să le țină companie tinerilor pe care capricioasa Armande îi lăsa cu buza umflată; dar noul ei curtezan era îmbrăcat ca un comis-voiajor și avea ceva (geniul tău, mărite Person!) care o nedumerea și o enerva pe madam Chamar. Îi plăcea ca oamenii să se potrivească. Tânărul elvețian, în compania căruia Armande schia acum pe zăpezile veșnice de la mare înălțime, mai sus de Witt, se potrivea. La fel și gemenii Blake. La fel și fiul bătrânului ghid, Jacques cel cu plete aurii, campionul de bob. Dar Hugh Person al meu, lălău și ursuz, cu cravata lui oribilă pusă aiurea peste cămașa albă ieftină, cu costumul lui maro imposibil, nu făcea parte din lumea pe care ea o accepta. Când i se spuse că Armande se distrează în altă parte și că s-ar putea să nu se întoarcă până la ora ceaiului, el nici măcar

nu încercă să-și ascundă surprinderea și nemulțumirea. Rămase locului, scărpinându-se pe obraz. În interior, pălăria tiroleză îi era pătată de sudoare. Armande primise scrisoarea lui?

Madam Chamar dădu un răspuns negativ fără comentarii – deși ar fi putut să-și arunce o privire peste scrisoarea vârâtă în carte, care stătea mărturie, dar, dintr-un instinct matern, se abținu cu precauție să facă acest gest. În schimb, strecură volumul broșat în geanta ei de grădină. Aproape din reflex, Hugh menționează că s-a întâlnit de curând cu autorul.

— Trăiește undeva în Elveția, mi se pare.

— Da, la Diablonnet, lângă Versex.

— Numele Diablonnet îmi amintește totdeauna de rusescul *iabloni*, care înseamnă măr, adică pomul fructifer. Are o casă frumoasă?

— Știți, noi nu ne-am întâlnit la el acasă, ci la un hotel din Versex. Am auzit că e o casă mare, de modă veche. A fost o întâlnire de afaceri. Firește, casa este veșnic plină de prietenii lui... mă rog, cam superficiali. O să mai aștept puțin și apoi am să plec.

Hugh refuză să-și dea jos sacoul și să se întindă într-un șezlong, lângă madam Chamar. Prea mult soare îl amețește, explică el.

— *Alors allons dans la maison*, spuse ea, traducând fidel din rusește.

Văzând ce eforturi face pentru a se ridica, Hugh se oferi să o ajute ; dar madam Chamar îi ceru tăios să stea departe de ea, pentru ca apropierea lui să nu devină o „barieră psihologică“. Trupul ei greoi nu putea fi urnit decât printr-o zvâcnire executată cu multă precizie ; pentru a o realiza, ea trebuia să se concentreze asupra ideii de a păcăli gravitația, până în clipa în care un semnal din interior îi va da elanul necesar, întocmai ca miracolul unui strănut. Până atunci, însă, rămase nemișcată în șezlong, prinsă parcă într-o capcană, năpădită de sudoarea eroică ce-i acoperea pieptul și arcadele violacee ale sprâncenelor ei decolorate.

— Chiar nu e nevoie să ne mutăm, spuse Hugh, pot să stau foarte bine aici, la umbra unui copac, dar neapărat la umbră. Nu mi-am închipuit niciodată că poate fi atât de cald la munte.

Pe neașteptate, tot trupul lui madam Chamar fu străbătut de un cutremur atât de puternic, încât scheletul șezlongului scoase un vaiet aproape omenesc. În clipa următoare, ea se afla deja în poziție șezândă și atingea pământul cu picioarele.

— Totul e în ordine acum, anunță ea cu detașare și se ridică în picioare, îmbrăcată acum, printr-o rapidă și miraculoasă metamorfoză, într-un halat din prosop viu colorat. Hai, vino, vreau să-ți ofer ceva rece de băut și să-ți arăt albumele mele.

Ceea ce-i oferi în paharul înalt, fațetat, se dovedi a nu fi decât apă călâie de la robinet, în care pusese o linguriță de gem de căpșuni făcut în casă și care îi dădea apei o nuanță liliachie. Albumele, patru volume mari, cartonate, erau așezate pe o masă foarte joasă, foarte rotundă, în salonul foarte *moderne*.

— Am să te las singur acum pentru câteva minute, zise madam Chamar și, în văzul lumii, urcă energic și apăsat scările în totalitate expuse ochiului și auzului, până ajunse la etaj, și el la fel de expus, unde se vedea, printr-o ușă deschisă, un dormitor, iar prin alta, un bideu. Armande spunea că această ultimă operă de artă a răposatului ei tată era o adevărată piesă de muzeu, care atrăgea turiști din cele mai îndepărtate țări, cum ar fi Rhodesia și Japonia.

Albumele erau la fel de sincere ca și casa, deși ceva mai puțin deprimante. Seria Armande, care pe al nostru *voyeur* îl interesă